

Kajamaa Kool

Hindamisjuhend

Õppekava lisa 5

1. Üldsätted

Hindamisjuhend on õpilaste hindamise aluseks. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse riiklikest õppekavadest ja nende alusel koostatud Kajamaa Kooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest. Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning kooli kodukorra nõuetest.

Hindamise üldised põhimõtted, tingimused ja kord (edaspidi hindamisjuhend) sätestatakse käesolevas dokumendis, hindamise põhimõtted ainevaldkonniti ainekavade üldosas ning hindamise sisu ja vorm õpetaja töökavas.

Kui õpilasele on vastavalt haridus- ja teadusministri kehtivale määrusele koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

Õpilasel ja vanemal on ligipääs hinnete e-päevikus. Õpilasele pannakse kokkuvõttev hinne kolm korda õppeaastas iga trimestri lõpus. Aastahinne kujuneb kolme trimestri koondhinnena õppeaasta lõpuks. Õppeaasta lõpus antakse õpilasele pabertunnistus. Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada 10 päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest nimetatud taotluse esitajat kirjalikult 5 tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

Hindamisjuhendit korrigeeritakse vajadusel kord õppeaastas, pärast õppeperioodi lõppu.

2. Hindamise põhimõtted ja eesmärgid

Õpilase arengu toetamiseks, innustamiseks ja suunamiseks hinnatakse õppe kestel toimuvat: selleks võrreldakse õpilase arengut tema varasemate saavutustega, liikudes kokkuvõtva hindamise suunas; analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist; antakse pidevalt suulist ja kirjalikku tagasisidet õpilase senistest tulemustest ning vajakajäämistest; kaasatakse ta hindamisprotsessi ning vesteldakse. Vähemalt üks kord õppeaastas toimub arenguestlus õpilase, tema vanema ja õpetaja vahel.

Hindamise eesmärgid:

- toetada õpilase arengut;
- anda õpiedukusest tagasisidet;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist;
- toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- motiveerida ja suunata õpilast eesmärgipäraselt õppima.

3. Hinnete, puudumiste ja hilinemiste märkimine

Õpilasele antakse õppeprotsessis suulisi ja kirjalikke hinnanguid ja soovitusi ning õppeaasta lõpus kirjalik kokkuvõtte edasijõudmistest õppeainetest. Hindamine toimub viie palli süsteemis (koos sõnalise vastega) järgmiselt:

hinne „5“ – „väga hea“;

hinne „4“ – „hea“;

hinne „3“ – „rahuldav“;

hinne „2“ – „puudulik“;

hinne „1“ – „nõrk“.

Õpilase tundides osalemise jälgimiseks ja tagasiside andmiseks kasutatakse e-päevikus järgmisi märkeid:

<i>Tähis</i>	<i>Selgitus</i>	<i>e-päeviku arvutustes kasutatav %</i>
X	Esitamata töö	0
1	Nõrk	0-19%
2	Puudulik	20 – 49%
3D	Diferentseeritu rahuldav	35% - 49%
3	Rahuldav	50 – 74%
4	Hea	75 – 89%
5	Väga hea	90 – 100%
A	Arvestatud	vähemalt 51%
VH	Väga hea (käitumine, hoolsus)	alati
H	Hea (käitumine, hoolsus)	enamasti
R	Rahuldav (käitumine, hoolsus)	vahest
MR	Mitterahuldav (käitumine, hoolsus)	enamasti mitte

4. Hindamisel kasutatavad mõisted

4.1 Protsessihinne

Protsessihinne on igasugune trimestri sees saadud hinne, mis ei ole arvestusliku töö hinne.

Protsessi hindamise eesmärgiks on:

- õpilasele tagasiside andmine õppimise edukusest;

- õpilase õpimotivatsiooni ja positiivse enesehinnangu toetamine;
- vajadusel õppeülesannete kohandamine.

Õppeprotsessi hindamisel arvestatakse nõutavaid õpitulemusi, õppeaine eripära ja õpilase arengut.

Õpetaja hindab kogu trimestri vältel õpilasi. Protsessihindamise objektid, vahendid ja vormi (suuline küsitlus, kodused tööd, tunnikontroll, kontrolltöö jms) valib õpetaja.

Protsessihinded on osa kujundavast hindamisest. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

4.2 Arvestuslik hinne

Arvestuslik hinne (kontrolltöö, referaat, essee vm) määratleb ühe tervikliku aineosa/teema käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu. Arvestuslikult hinnatakse kooli ainekavas või õpetaja töökavas määratud nõutavate õpitulemuste omandatust. Osa arvestuslike hinnete võib välja panna protsessihinnete alusel. Protsessihinnete kasutamise arvestuslikul hindamisel otsustab õpetaja. Arvestuslik hindamine kavandatakse trimestri ulatuses. Arvestusliku hindamise objektid ja vahendid valib õpetaja.

4.3 Tasemetööd

Tasemetööde ja teiste välishindamise tulemusel saadud õpitulemuste hinnet võib arvestada kui protsessihinnet.

5. Hindamise korraldus

Teadmisi ja oskusi hinnatakse numbriliselt, käitumise ja hoolsuse kohta antakse sõnaline tagasisideiga trimestri lõpus e-päeviku kaudu. Iga trimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi. Hindamise korraldus on avalikustatud kooli kodulehel. Õpilasel on õigus saada klassi- või aineõpetajalt teavet oma hinnete kohta. Hindamismeetodid on mitmekesised ning arvestavad õppeaine iseloomu.

Hindamine on objektiivne ja arvestab õpilase individuaalsust. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja protsessihinnetena ja arvestuslike hinnetena. Õpetaja arvestab õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele ning peab silmas õpilase arengut.

5.1. Teadmiste ja oskuste hindamine

Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse viiepallisüsteemis:

- 1) hindegaga „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral või ületavad neid;
- 2) hindegaga „4“ ehk „hea“ hinnatakse, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegaga „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 4) hinne 3D ehk „diferentseeritud rahuldav“ (35-49%) rakendatakse õpilasele, kellel on võimalik õpitulemused saavutada vastava abi ja tugisüsteemide rakendamisega ning kelle hindamise erisused on täpselt määratletud tema individuaalses õppekavas. Õpilase lahkumisel koolist kustutatakse märged „D“ ja teisendatakse hindeks 3 „rahuldav“.
- 5) hindegaga „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse, kui õpilase areng õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 6) hindegaga „1“ ehk „nõrk“ hinnatakse, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4“ 75–89%, hindegaga „3“ 50–74%, hindegaga „2“ 20–49% ning hindegaga „1“ 0–19%.

Esimese klassi õpilaste hindamisel kasutatakse kujundava hindamise põhimõtteid, mis kirjeldab ja sõnastab lahti õpilase õpitulemused kõikides õppeainetes. Iga trimestri lõpus antakse õpilasele kokkuvõttev kirjalik ja suuline sõnaline hinnang, mis kirjeldab süsteemselt lapse arengut õppeprotsessis.

Lihtsustatud õppes kohaldatakse hindamisel põhikooli riiklikus õppekavas ja Kajamaa Kooli õppekavas hindamise kohta sätestatut.

Kui hindaja tuvastab kõrvalise abi kasutamise või plagiaadi, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegas „1“ („nõrk“). Õigeaegselt sooritamata või esitamata töö hindamisel võidakse hinnet alandada ühe hindepalli võrra.

5.2. Käitumise ja hoolsuse hindamine

Klassijuhataja annab trimestri lõpus õpilase käitumisele ja hoolsusele sõnalise hinnangu.

Käitumise ja hoolsuse hinnangu andmise kriteeriumid:

„VH“ - alati, „H“ - enamasti, „R“ - vahest, „MR“ enamasti mitte.

1. Viisakas suhtlemine:

- õpilane käitub tunnis ja vahetunnis viisakalt;
- kasutab õpilasele sobivat sõnavara;
- on salliv ja abivalmis.

2. Töörahu hoidmine:

- õpilane täidab töökorraldusi;
- laseb õpetajal õpetada ja kaasõpilastel õppida;

3. Kooli kodukorra täitmine:

- õpilane jõuab tundi õigeaegselt ja puudub vaid mõjuva põhjusega;
- riietub õpilaslikult, riided on puhtad ja terved;
- kannab vahetusjalatseid;
- hoiab koolivara ja kooliruumi.

4. Õppevahendite ja töökoha korrashoid:

- õpilasel on olemas vajalikud õppevahendid ja spordiriided;
- õppevahendid ja töölaud on puhtad ning korras;

5. Iseseisva töö oskus ja koostöö:

- õpilane töötab aktiivselt tunnis kaasa;
- täidab töökorraldusi;
- loeb iseseisvalt tööjuhiseid;
- oskab iseseisvalt töötada õppematerjalidega;
- teostab õigeaegselt oma tööd ja järelvastamisi;
- küsib abi alles seejärel, kui on ise mitu korda proovinud ülesannet lahendada;
- osaleb kooliüritustel.

Klassijuhataja võib käitumise kohta anda hinnanguid ka väiksema õppeperioodi (nädala) lõpus.

5.3. Individuaalse õppekava alusel õppivaid ja lihtsustatud õppel olevaid põhikooli õpilasi hinnatakse üldjuhul järgmiselt:

Individuaalse õppekava järgi õppija hindamise erisused on märgitud individuaalses õppekavas (*edaspidi* IÕK). IÕK järgi õppivale õpilasele võib teadmiste kontrollimisel teha järgmisi erisusi:

- anda rohkem aega ja vajadusel korraldada individuaalne vastamine õpetaja juhendamisel;
- lubada kasutada abimaterjale (skeemid, algoritmid, reeglite või näidiste kogumikud);
- lihtsustada ülesannete juhiseid või küsimusi, jõukohastada õppetekste;
- lubada kasutada arvutit ülesannete lahendamiseks.

- 1) hinne "5" – õpilasel on kasutada struktureeritud õppetekst ja jõukohastatud töökorraldused, õpilane valib iseseisvalt kasutamiseks vajalikke abistavaid vahendeid, suudab planeerida oma tegevust, ei vaja pidevat õpetaja juhendamist ning suudab õppeülesande praktiliselt vigadeta täita;
- 2) hinne "4" – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, valib vajaliku(d) abistava(d) vahendi(d) valikuks antud näitlike vahendite hulgast, vajab pedagoogi osalust oma õppetöö planeerimisel ning suudab õppeülesande täita väiksemate eksimustega;
- 3) hinne „3“ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, vajab pidevat õpetaja juhendamist näitlike vahendite või materjalide valikuks ja lisaselgitusi oma õppetöö (sh kontrolltöö) korraldamiseks, suudab seejuures õppeülesande täita rahuldaval tasemel.

6. Järelevastamiste korraldus

Õpetaja selgitab järelevastamise võimalusi ja korda iga trimestri algul. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise aja ja vormi määrab aineõpetaja.

Kui arvestuslikku tööd on hinnatud hindega «puudulik» või «nõrk», hinne jäänud välja panemata või see on sooritamata, antakse õpilasele järgneva 10 koolipäeva jooksul võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks aineõpetaja järelevastamise aegadel.

Õpilase või õpetaja haigestumise korral või muul põhjusel on võimalik teha erandeid järelevastamise aja suhtes. Üldjuhul saab mitterahuldavalt sooritatud kontrolltööd järele vastata üks kord. Järelevastamisel saadud hinne kajastab omandatud õpitulemusi. Õpetaja ei pea järelevastamisi vastu võtma trimestri viimasel nädalal. Kõrvalise abi kasutamise või mahakirjutamise korral otsustab järelevastamise võimaluse õpetaja.

7. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestri-, eksami- ning aastahinneteks.

Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri hinne jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde panekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „1“.

Õpilase järgmisse klassi üleviimise või täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Järgmisse klassi viiakse õpilane, kelle teadmised ja oskused on hinnatud vähemalt hindega „3“. Õpilasraamatusse ja e-päevikusse kantakse märge „Lõpetas ... klassi“.

7.1. Täiendav õppetöö

Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane, kelle teadmised ja oskused õppeaines vastavad hindele „2“ või „1“. Täiendav õppetöö toimub pärast õppeperioodi lõppu kuni 10 õppepäeva jooksul, vajadusel pikendatakse seda kuni 30. augustini. Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab kuni 6 tundi päevas õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis toetavad riikliku õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist antud õppeaines.

Täiendavale õppetööle jäetud õpilasele koostab aineõpetaja plaani, kuhu märgib taotletavad õpitulemused, õpiülesanded ning nende sooritamise aja ja koha ning esitab need klassijuhatajale. Plaan koostatakse ja esitatakse Stuudiumi e-töökavade kaudu. Klassijuhataja annab õpilasele täiendava õppetöö plaani õppeperioodi viimasel päeval. Täiendava õppetöö plaanist kinnipidamine on kohustuslik kõigile osapooltele. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja õpilase teadmisi ning oskusi hinnatakse. Õppeaines, milles õpilane jäi täiendavale õppetööle, märgitakse aastahinne pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi. Põhikooli õpilane, kes täitis täiendava õppetöö ülesanded vähemalt rahuldavalt, viiakse üle järgmisse klassi.

7.2. Klassikursuse kordamine

Õppenõukogu põhjendatud otsusega jäetakse erandjuhul õpilane klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «2» või «1», täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses on esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines

aastahinne «2» või «1». Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Põhikooli õpilane, kes täitis täiendava õppetöö ülesanded vähemalt rahuldavalt, viiakse üle järgmisse klassi. Selle otsustab pärast täiendavat õppetööd õppenõukogu, hiljemalt 30. augustiks.

Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi.

8. Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetab õpilane:

- 1) kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt rahuldavad;
- 2) kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö;
- 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

Põhikoolilõpetaja teatab koolile hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks õppeaine, milles ta soovib sellel õppeaastal sooritada valikeksami.

Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

Haridusliku erivajadusega (HEV) õpilasele, kellel Haridus- ja teadusministri 17. septembri 2010. a määruses nr 59 sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale 10.

Kooli direktor võib, eksameid korraldavat asutust eelnevalt 5. veebruariks informeerides, võimaldada erivajadustega põhikoolilõpetaja eksamineerimiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:

- 1) lisaiega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 2) eksami läbiviimist eraldi ruumis;
- 3) puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 4) arvuti kasutamist ilma õigekirjakontrolli programmi (spelleri) kasutamiseta õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
- 5) vastuse üleskirjutamist tugiisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
- 6) nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele eksamiküsimuste ja teksti ettelugemist;
- 7) kuulmispuudega õpilasele eksami toimumise korralduse kohta kirjalike juhtnõuade andmist;
- 8) õpiraskustega õpilasel õppevahendite (sõnaraamatud, abivahendid jms) kasutamist;
- 9) õpiraskustega õpilasele töökorralduste ja eksamiülesannete teksti täpsemat lahtikirjutamist, ümberstruktureerimist või suulist selgitamist;
- 10) spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasele emakeele eksamitöö diferentseeritud hindamist;
- 11) kuulmispuudega õpilasele viipekeele tõlgi kasutamist.

Eksameid korraldava asutuse eelneval nõusolekul võib direktor otsustada erivajadusega põhikoolilõpetajale järgmiste eritingimuste kohaldamise:

- 1) nägemispuudega õpilasele eksamitöö kirja suuruse muutmist või eksamitöö punktkirjas koostamist;
- 2) kuulmispuudega õpilasele eksamitöö ettevalmistamist ja läbiviimist ilma kuulamis- ja suulise osata.

Juhul kui õpilase erivajadusest tulenevalt on vaja kohaldada eksamineerimiseks mõnd eespool nimetatud eritingimust, kooskõlastab kool vajaliku eritingimuse eksameid korraldava asutusega.

Üldjuhul rakendatakse eksamineerimiseks vajalikke eritingimusi õpilastele, kellele on sarnaseid meetmeid rakendatud ka igapäevases õppetöös III kooliastme vältel ning kelle erivajaduse olemasolu kohta on tehtud märge Eesti Hariduse Infosüsteemi.

Õppeaines, kus nõustamiskomisjoni soovitusel on individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud põhikooli riikliku õppekavaga taotletavaid õpitulemusi, võib õpilane ühtse põhikooli

lõpueksami asemel sooritada koolieksami. Sellisel juhul lähtub kool eksami vormi määramisel ja eksamitöö sisu koostamisel õpilase individuaalses õppekavas sätestatust.

Lihtsustatud õppel olev põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamisel järgmised koolieksamid:

- 1) eesti keele eksam;
- 2) matemaatikaeksam;
- 3) kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine eksam.

Valikaine eksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.

Põhikoolilõpetaja, kes põhikooli lõpueksami ajal või eksamiplaanis ette nähtud koolieksami ajal haigestub või ei saa sellel osaleda muul mõjuval põhjusel või kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami hinne oli „nõrk“ või „puudulik“, sooritab korduseksami koolieksamina.

Korduseksam sooritatakse kooli direktori poolt määratud ajal, hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt õppeaasta 25. augustiks.